

Parlament Europejski wobec przyszłości UE

wg stanu na 26.09.2018

MATERIAŁY OIDE

16 lutego 2017 Parlament Europejski przyjął trzy rezolucje zawierające propozycje reformy UE zarówno w oparciu o istniejące postanowienia traktatowe, jak i projektowane przyszłe zmiany traktatów. W kolejnych miesiącach PE wielokrotnie odnosił się w swoich debatach i rezolucjach do przyszłości UE, w tym m.in. do opublikowanych w 2017 dokumentów KE dotyczących przyszłości UE oraz roli parlamentów narodowych. Od stycznia 2018 PE organizuje również cykl debat z szefami rządów państw członkowskich. W opracowaniu zasygnalizowano ważniejsze postulaty PE, uwzględniając w szczególności kwestie dotyczące roli parlamentów narodowych.

Słowa kluczowe: Parlament Europejski, dalszy rozwój UE, traktaty europejskie, parlament narodowy

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
 - II. OMÓWIENIE REZOLUCJI I DEBAT
 - III. DOKUMENTY
 - IV. PUBLIKACJE
-

I. WPROWADZENIE

W ramach dyskusji nad przyszłością integracji europejskiej, toczącą się w kontekście bezprecedensowych wyzwań, przed którymi staje Unia, Parlament Europejski przyjął w przededniu 60 rocznicy podpisania traktatów rzymskich trzy rezolucje zawierające propozycje reformy UE:

- 1) [w sprawie poprawy funkcjonowania UE na podstawie Traktatu z Lizbony](#) (2014/2249 (INI)), (por. Dokumenty pkt 1),
- 2) [w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej UE](#) (2014/2248 (INI)), (por. Dokumenty pkt 2),
- 3) [w sprawie mechanizmu zdolności fiskalnej dla strefy euro](#) (2015/2344 (INI)), (por. Dokumenty pkt 3).

Ponadto w 2017 r. PE odniósł się do **pakietu dokumentów opublikowanych w 2017 przez KE w sprawie przyszłości UE** podczas debat:

- 4) [nt. oświadczenia przewodniczącego Komisji w sprawie białej księgi na temat przyszłości UE](#), 01.03.2017 (por. Dokumenty pkt 4),
- 5) [nt. dokumentu otwierającego debatę na temat pogłębienia UGW do roku 2025](#), 13.06.2017 (por. Dokumenty pkt 6),
- 6) [nt. dokumentu analitycznego na temat przyszłości finansów UE do 2025](#), 04.07.2017 (por. Dokumenty pkt 8),

oraz w rezolucji z 24.10.2017

- 7) [w sprawie dokumentu otwierającego debatę na temat przyszłości finansów UE](#) (2017/2742(RSP)) (por. Dokumenty pkt 10).

Ponadto w 2017 i 2018 r. PE przeprowadził debaty:

- 8) [nt. konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 9–10 marca 2017 r., w tym ws. deklaracji rzymskiej](#), 15.03.2017 (por. Dokumenty pkt 5),
- 9) [nt. podwalin pod nową Europę opartą na wartościach i na skutecznych instytucjach demokratycznych oraz sprzyjającą dobrze prosperującej gospodarce w sprawiedliwym i spójnym społeczeństwie](#), 14.06.2017 (por. Dokumenty pkt 7),
- 10) [nt. konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 19–20 października 2017 r. oraz agendy przywódców \(Budowanie naszej wspólnej przyszłości\)](#), 24.10.2017 (por. Dokumenty pkt 9),

oraz przyjął rezolucję

- 11) [w sprawie stosowania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych](#) (2016/2149(INI)), (por. Dokumenty pkt 15).

W styczniu 2018 PE rozpoczął również **cykle debat na temat przyszłości UE z szefami rządów państw członkowskich**:

- z udziałem premiera Irlandii Leo Varadkara, 17.01.2018, (por. Dokumenty pkt 11),
- z udziałem premiera Chorwacji Andrejem Plenkovićem, 06.02.2018, (por. Dokumenty pkt 12),

- z udziałem premiera Portugalii António Costy, 14.03.2018, (por. Dokumenty pkt 13),
- z udziałem premiera Francji Emmanuela Macrona, 17.04.2018, (por. Dokumenty pkt 14)
- z udziałem premiera Belgii Charlesa Michela, 03.05.2018, (por. Dokumenty pkt 16)
- z udziałem premiera Luksemburga Xaviera Bettela, 30.05.2018 (por. Dokumenty pkt 17)
- z udziałem premiera Niderlandów Marka Ruttego, 13.06.2018 (por. Dokumenty pkt 18)
- z udziałem premiera Polski Mateusza Morawieckiego, 04.07.2018 (por. Dokumenty pkt 19)
- z udziałem premiera Grecji Alexisem Tsiprasem, 11.09.2018 (por. Dokumenty pkt 20).

W nadchodzących miesiącach planowane są debaty z udziałem: premiera Estonii Jürja Ratasa (3 października 2018), prezydenta Rumunii Klausu Wernera Iohannisa (październik 2018), kanclerz Niemiec Angeli Merkel (listopad 2018), premiera Danii Larsa L. Rasmussena (listopad 2018) oraz premiera Hiszpanii Pedra Sáncheza (grudzień 2018).

II. OMÓWIENIE REZOLUCJI I DEBAT

1) **W rezolucji w sprawie poprawy funkcjonowania UE na podstawie pełnego wykorzystania wszystkich postanowień Traktatu z Lizbony (2014/2249 (INI))** Parlament Europejski rozważył m.in. następujące kwestie:

Struktura instytucjonalna, demokracja i rozliczalność

- konieczność pełnego wykorzystania metody wspólnotowej jako najlepiej dostosowanej do funkcjonowania Unii,
- konsolidacja i wzmocnienie uprawnień PE zarówno w obszarze legislacji, jak i kontroli nad Komisją,
- wypełnianie przez Radę Europejską jej funkcji zgodnie z traktatami (określanie priorytetów i kierunków politycznych Unii, bez funkcji prawodawczej),
- przekształcenie Rady UE w prawdziwą drugą izbę ustawodawczą, odejście od jednomyślności w Radzie na rzecz głosowania większością kwalifikowaną, zgodnie z traktatami, przejrzystość procesu legislacyjnego w Radzie,
- pełne wykorzystanie potencjału procedury wzmocnionej współpracy,
- podkreślenie znaczenia zasady pomocniczości i roli parlamentów narodowych w tym względzie,

Unia gospodarczo-walutowa

- demokratyzacja semestru europejskiego poprzez sformalizowanie kontroli PE w tym zakresie,
- włączenie EMS i Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej do unijnych ram prawnych,
- wyposażenie UGW w skuteczny zarząd ekonomiczny i zapewnienie możliwości budżetowych strefie euro,

Działania zewnętrzne

- wzmocnienie parlamentarnej kontroli nad działaniami zewnętrznymi Unii,
- wypracowanie docelowo wspólnej obrony, ustanowienie Rady Ministrów Obrony, wykorzystanie stałej współpracy strukturalnej (art. 46 TUE).

Rola parlamentów narodowych w ramach obecnych postanowień traktatowych:

- potrzeba wzmocnienia dialogu politycznego między PE i parlamentami narodowymi, ze wskazaniem na konieczność jasnego zdefiniowania uprawnień decyzyjnych: parlamenty narodowe muszą wypełniać funkcje europejskie w oparciu o swoje konstytucje, w szczególności poprzez kontrolę rządów,
- znaczenie współpracy pomiędzy PE a parlamentami narodowymi w ramach istniejących już form współpracy międzyparlamentarnej, bez tworzenia nowych wspólnych organów parlamentarnych posiadających uprawnienia decyzyjne; potrzeba aktywniejszej współpracy pomiędzy komisjami Parlamentu Europejskiego a ich krajowymi odpowiednikami na szczeblu międzyparlamentarnym,
- potrzeba elastyczności, jeżeli chodzi o termin przekazywania projektów aktów ustawodawczych zapisanych w Protokole nr 2 oraz wezwanie Komisji do poprawy jakości odpowiedzi na uzasadnione opinie,
- rola parlamentów narodowych w kontekście konieczności zapobiegania niewłaściwej transpozycji prawa unijnego przez państwa członkowskie,
- rola parlamentów narodowych w opracowywaniu krajowych programów w ramach zarządzania gospodarczego UE.

2) **Rezolucja w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej UE (2014/2248 (INI)).**

W odpowiedzi na obecne wyzwania: tzw. wielowymiarowy kryzys finansowy, gospodarczy, społeczny, konsekwencje migracyjne, a także pojawienie się ruchów nacjonalistycznych – proponuje się rozwiązania, które mogą naprawić braki w zarządzaniu Unią tylko w drodze kompleksowej i dogłębnej zmiany traktatów. Postuluje się reformy, które powinny prowadzić do modernizacji i dalszej demokratyzacji Unii stosującej metodę wspólnotową, a nie do jej „renacjonalizacji”, w tym m.in.:

Położyć kres „Europie à la carte”

- metoda unijna jako jedyna demokratyczna metoda stanowienia prawa: procedura ustawodawcza, zgodnie z którą Komisja składa wnioski ustawodawczy, Parlament i Rada – reprezentujące odpowiednio obywateli i państwa –

stanowią większością głosów (zasada jednomyślności staje się bezwzględnym wyjątkiem), a Trybunał Sprawiedliwości nadzoruje i sprawuje ostateczną kontrolę sądowniczą,

- zdecydowane ograniczenie na poziomie prawa traktatowego praktyki klauzul „opt-out”/”opt-in” zagrażających jednolitemu stosowaniu prawa i zdefiniowanie „partnerstwa” dla krajów, które, utrzymując ściśle więzy z Unią, nie chcą lub nie mogą wejść do UE,

Nowe zarządzanie gospodarcze na rzecz wzrostu gospodarczego, spójności społecznej i stabilności finansowej

- przekształcenie Komisji w prawdziwy rząd z unijnym ministrem finansów, odpowiadający przed Parlamentem i uprawniony do kształtowania i wdrażania wspólnej polityki pieniężnej, budżetowej i makroekonomicznej, z własnym skarbem i budżetem,
- propozycja przyjęcia kodeksu konwergencji jako aktu prawnego, w którym wyznaczone zostaną zbieżne cele w zakresie podatków, rynku pracy, inwestycji, wydajności, spójności społecznej oraz potencjału administracyjnego i dobrego sprawowania rządów,
- uznanie równorzędności praw socjalnych i wolności gospodarczych,

Nowe wyzwania

- stworzenie prawdziwie europejskiej unii energetycznej,
- stworzenie europejskiego systemu legalnej migracji,
- nadanie Europołowi i Eurojustowi prawdziwych uprawnień w zakresie zwalczania terroryzmu,
- instytucjonalne wzmocnienie WPZiB, wprowadzenie europejskiej unii obrony do prawa pierwotnego,

Ochrona praw podstawowych:

- poprzez zmianę art. 258 TfUE umożliwić Komisji systemowe występowanie przeciwko państwom członkowskim, które naruszają podstawowe wartości,
- rozszerzenie prawa wszystkich osób fizycznych i prawnych do wnoszenia skarg do TSUE o naruszenie KPPUE,
- wprowadzenie referendum unijnego,

Więcej demokracji, przejrzystości i rozliczalności:

- wzmocnienie metody unijnej, zaangażowanie obywateli w europejski proces polityczny,
- prawo inicjatywy prawodawczej dla obu izb, czyli Rady i PE, z zastrzeżeniem prerogatyw Komisji,
- stworzenie faktycznego systemu zasobów własnych budżetu UE,
- bardziej elastyczna procedura ratyfikowania unijnych traktatów.

Rola parlamentów narodowych w kontekście projektowanych zmian traktatowych:

- w perspektywie przyszłego włączenia Traktatu o stabilności, koordynacji i zarządzaniu w unii gospodarczej do unijnych ram prawnych, potrzeba rozwijania konferencji międzyparlamentarnej przewidzianej art. 13 tego traktatu,
- możliwość włączenia przedstawicieli parlamentów narodowych w skład zreformowanej Rady, w zależności od decyzji poszczególnych państw członkowskich,
- potrzeba wprowadzenia tzw. procedury zielonej kartki, w ramach której parlamenty narodowe mogłyby przedkładać Radzie wnioski prawodawcze.

3) W rezolucji w sprawie mechanizmu zdolności fiskalnej dla strefy euro (2015/2344 (INI)), której celem jest przedstawienie jasnego i całościowego planu dla uzyskania pełni korzyści ze wspólnej waluty oraz osiągnięcia celów dotyczących stabilności, wzrostu i pełnego zatrudnienia:

- zdefiniowano mechanizm zdolności fiskalnej: obejmuje on Europejski Mechanizm Stabilności (EMS) i specjalne, dodatkowe możliwości budżetowe dla strefy euro; mechanizm ten będzie tworzony w uzupełnieniu do Europejskiego Mechanizmu Stabilności i bez uszczerbku dla niego,
- wyodrębniono trzy filary mechanizmu zdolności fiskalnej na rzecz konwergencji i stabilizacji strefy euro: kodeks konwergencji, amortyzacja wstrząsów asymetrycznych, amortyzacja wstrząsów symetrycznych,
- opisano zarządzanie, demokratyczną rozliczalność i kontrolę w strefie euro:
 - powinna dominować metoda wspólnotowa,
 - należy zwiększyć poczucie odpowiedzialności za europejski semestr na szczeblu krajowym, przeprowadzić reformę międzyparlamentarnej konferencji przewidzianej w art. 13 paktu fiskalnego, aby nadać jej większą wagę w celu formułowania bardziej wyrazistego stanowiska parlamentów i opinii publicznej (parlamenty narodowe powinny sprawować nadzór nad rządami krajowymi, a Parlament Europejski – nad europejskimi organami wykonawczymi),
 - stanowisko przewodniczącego Eurogrupy mogłoby zostać połączone ze stanowiskiem komisarza ds. gospodarczych i finansowych.

Parlament Europejski wezwał:

- Radę Europejską do ustanowienia najpóźniej na spotkaniu UE w Rzymie (w marcu 2017 r.) opisanych powyżej wytycznych, zawierających ramy długoterminowej, trwałej stabilizacji strefy euro;

- Komisję do przedstawienia w 2017 r. białej księgi zawierającej rozdział o strefie euro, oraz wniosków ustawodawczych z wykorzystaniem wszelkich środków na mocy obowiązujących traktatów, włącznie z kodeksem konwergencji, budżetem strefy euro i automatycznymi stabilizatorami.

4) Oświadczenie przewodniczącego Komisji w sprawie białej księgi na temat przyszłości UE, 01.03.2017

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat białej księgi w sprawie przyszłości Europy opublikowanej przez KE. Przewodniczący PE Antonio Tajani podkreślił, że debata na temat przyszłości Europy, która została zainicjowana trzema rezolucjami z lutego 2017, musi posuwać się do przodu. Podkreślił, że nadchodzące obchody sześćdziesięciolecia podpisania Traktatów Rzymskich, powinny być okazją dla instytucji UE, aby wysłuchać głosu ludzi i rozwiązać ich problemy.

5) Dokument otwierający debatę na temat pogłębienia UGW do roku 2025, 13.06.2017

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat pogłębienia UGW. Wcześniej wiceprzewodniczący KE do spraw euro i dialogu społecznego oraz stabilności finansowej, usług finansowych i unii rynków kapitałowych Valdis Dombrovskis oraz komisarz do spraw gospodarczych, finansowych, podatków i ceł Pierre Moscovici przedstawili dokument otwierający debatę na temat pogłębienia UGW do roku 2025.

6) Dokument analityczny na temat przyszłości finansów UE do 2025, 04.07.2017

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat dokumentu KE w sprawie przyszłości finansów UE, który wcześniej zaprezentował komisarz ds. budżetu i zasobów ludzkich Günther Oettinger.

7) Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie dokumentu otwierającego debatę na temat przyszłości finansów UE (2017/2742(RSP))

Parlament odniósł się do:

- zbyt niskiego poziomu obecnych WRF i podkreślił, że wobec nowych priorytetów oraz skutków Brexitu następne WRF powinny być ustalone na poziomie co najmniej 1,23% unijnego DNB,
- pięciu scenariuszy zaproponowanych przez KE i opowiedział się za scenariuszem piątym, czyli „robić wspólnie znacznie więcej” (potrzebne dodatkowe środki finansowe),
- potrzeby zreformowania systemu środków własnych UE,
- wykorzystania zasady unijnej wartości dodanej, jako podstawy przyszłego budżetu UE, wskazując jednocześnie kryteria, jakie powinna spełniać wartość dodana,
- konieczności zachowania przejrzystości budżetu UE, w tym włączenia do niego instrumentów nieobjętych WRF,
- potrzeby zapewnienia elastyczności WRF, aby Unia mogła reagować na nieprzewidziane wydarzenia i finansować ewoluujące priorytety polityczne,
- potrzeby uproszczenia przepisów wykonawczych dla beneficjentów i zmniejszenia obciążeń administracyjnych,
- konieczności uproszczenia zasad korzystania z instrumentów finansowych oraz łączenia różnych zasobów UE,
- propozycji dostosowania okresu obowiązywania WRF do kadencji PE i KE, w tym zaproponował, aby następne WRF zostały uzgodnione na okres przynajmniej 5+5 lat z obowiązkowym przeglądem śródrokresowym.

Ponadto Parlament wezwał KE do:

- przedstawienia bardziej szczegółowych informacji nt. propozycji stworzenia specjalnej linii budżetowej dla strefy euro,
- przedłożenia wniosku w sprawie przyszłych WRF i zasobów własnych do maja 2018.

Parlament zaapelował o osiągnięcie porozumienia w sprawie kolejnych WRF przed końcem obecnej kadencji PE i zwrócił się do Rady Europejskiej o skorzystanie z klauzuli pomostowej określonej w art. 312 ust 2 TfUE, która umożliwia Radzie głosowanie w sprawie WRF kwalifikowaną większością głosów.

8) Konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 9–10 marca 2017 r., w tym kwestia deklaracji rzymskiej, 15.03.2017

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat posiedzeniu Rady Europejskiej i przedstawili priorytetowe kwestie, które powinny zostać uwzględnione w deklaracji rzymskiej poświęconej przyszłości UE. Wcześniej wyniki Rady Europejskiej podsumowali przewodniczący Rady Europejskiej Donald Tusk i przewodniczący KE Jean-Claude Juncker.

9) Podwaliny pod nową Europę opartą na wartościach i na skutecznych instytucjach demokratycznych oraz sprzyjającą dobrze prosperującej gospodarce w sprawiedliwym i spójnym społeczeństwie, 14.06.2017

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat kierunków rozwoju UE. Wcześniej przewodnicząca Rady UE Helena Dalli podkreśliła, że UE nie może narzucać swojej wizji obywatelom i musi zaangażować ich w debatę nt. przyszłości UE. Wezwała również PE, aby dążył do uwzględniania poglądów obywateli i wyraziła nadzieję, że razem z KE, PE zorganizuje serię debat nt. przyszłości UE w Europie.

10) **Konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 19–20 października 2017 r. oraz przedstawienie agendy przywódców (Budowanie naszej wspólnej przyszłości), 24.10.2017**

Liderzy grup politycznych PE wypowiedzieli się na temat konkluzji Rady Europejskiej i agendy przywódców. Otwierając debatę przewodniczący PE Antonio Tajani zaprosił szefów państw i rządów do udziału w debatach PE nt. przyszłości UE.

11) **Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie stosowania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych (2016/2149(INI))** Parlament Europejski odniósł się m.in. do następujących kwestii:

Kontrola rządów w sprawach europejskich

- kontrola rządów podstawową rolą parlamentów narodowych w sprawach europejskich,
- zwiększenie zaangażowania PE i parlamentów narodowych w semestr europejski i lepsza koordynacja kalendarzy budżetowych, w tym wprowadzenie krajowego okresu dialogu budżetowego,

Stworzenie europejskiej sfery publicznej

- odzwierciedlenie różnych nurtów politycznych w stanowiskach parlamentów kierowanych do instytucji UE, m.in. poprzez załączenie opinii mniejszości,
- ustanowienie corocznego europejskiego tygodnia: jednoczesne debaty nad sprawami europejskimi z komisarzami i posłami do PE oraz organizowanie debat nt. przyszłości Europy,

Poparcie reformy tzw. mechanizmu wczesnego ostrzegania

- badanie pomocniczości przez parlamenty narodowe na wczesnym etapie procesu decyzyjnego w UE,
- uwzględnianie przez KE w odpowiedziach na opinie parlamentów narodowych problemu proporcjonalności i uwag dotyczących treści proponowanych wariantów,
- techniczne zmiany w liczeniu ośmiotygodniowego terminu na badanie zasady pomocniczości,
- wykorzystanie systemu składania do KE konstruktywnych wniosków (tzw. zielona kartka),
- w kontekście przyszłych zmian traktatowych, przyznanie prawa inicjatywy ustawodawczej PE,

Wdrożenie prawa do informacji

- IPEX jak forum nieformalnego stałego dialogu międzyparlamentarnego, skuteczniej wykorzystywane do badania pomocniczości oraz główny kanał komunikacji i wymiany dokumentów między parlamentami narodowymi a instytucjami UE,

Planowanie lepszej współpracy międzyinstytucjonalnej

- przegląd zaangażowania Unii i parlamentów narodowych w istniejące platformy i fora,
- jasne zdefiniowanie uprawnień decyzyjnych parlamentów narodowych i Parlamentu Europejskiego,
- sprzeciw wobec tworzenia wspólnych parlamentarnych organów decyzyjnych,
- wzmocnienie dialogu politycznego i technicznego między komisjami parlamentarnymi,
- pełne zaangażowanie parlamentów narodowych w rozwój wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony (wspólne posiedzenia międzyparlamentarne oraz dialog polityczny między komisjami PE i parlamentów narodowych).

III.DOKUMENTY (w kolejności chronologicznej)

1. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie poprawy funkcjonowania Unii Europejskiej dzięki wykorzystaniu potencjału Traktatu z Lizbony \(2014/2249\(INI\)\)](#)
2. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie ewentualnych zmian i dostosowań w obecnej strukturze instytucjonalnej Unii Europejskiej \(2014/2248\(INI\)\)](#)
3. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 lutego 2017 r. w sprawie mechanizmu zdolności fiskalnej dla strefy euro \(2015/2344\(INI\)\)](#)
4. [Oświadczenie przewodniczącego Komisji w sprawie białej księgi na temat przyszłości UE \(debata\)](#), 01.03.2017
5. [Konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 9–10 marca 2017 r., w tym deklaracja rzymska \(debata\)](#), 15.03.2017
6. [Dokument otwierający debatę na temat pogłębienia UGW do roku 2025 \(debata\)](#), 13.06.2017
7. [Podwaliny pod nową Europę opartą na wartościach i na skutecznych instytucjach demokratycznych oraz sprzyjającą dobrze prosperującej gospodarce w sprawiedliwym i spójnym społeczeństwie \(debata na aktualny temat\)](#), 14.06.2017
8. [Dokument analityczny na temat przyszłości finansów UE do 2025 r. \(debata\)](#), 04.07.2017
9. [Konkluzje z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 19–20 października 2017 r. oraz przedstawienie agendy przywódców \(Budowanie naszej wspólnej przyszłości\) \(debata\)](#), 24.10.2017
10. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie dokumentu otwierającego debatę na temat przyszłości finansów UE \(2017/2742\(RSP\)\)](#)
11. [Debata z udziałem premiera Irlandii Leo Varadkara na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 17.01.2018
12. [Debata z udziałem premiera Chorwacji Andrejem Plenkovićem na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 06.02.2018
13. [Debata z udziałem premiera Portugalii António Costy na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 14.03.2018

14. [Debata z udziałem premiera Francji Emmanuela Macrona na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 17.04.2018
 15. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 kwietnia 2018 r. w sprawie stosowania postanowień Traktatu dotyczących parlamentów narodowych \(2016/2149\(INI\)\)](#)
 16. [Debata z premierem Belgii Charles'em Michele na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 03.05.2018
 17. [Debata z premierem Luksemburga Xavierem Bettelem na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 30.05.2018
 18. [Debata z premierem Niderlandów Markiem Rutte na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 13.06.2018
 19. [Debata z premierem Polski Mateuszem Morawieckim na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 04.07.2018
 20. [Debata z premierem Grecji Alexisem Tsiprasem na temat przyszłości Europy \(debata\)](#), 11.09.2018.
-

IV. PUBLIKACJE

21. Anghel S., Dinan D., Drachenberg R.: [From Rome to Sibiu. The European Council and the Future of Europe debate](#), EPRS Study, April 2018 (4.3.5 *European Parliament involvement*, s. 41).
 22. [Tusk, Juncker discuss with MEPs how to shape a more solidary Union](#), 24.10.2017 – komunikat prasowy PE
 23. [European Parliament sets out its vision](#), October 2017
 24. [Przyszłość UE: debata poselska na temat pięciu scenariuszy przedstawionych przez Jean-Claude'a Junckera](#), 01.03.2017 – komunikat prasowy PE
 25. [Jak Parlament widzi przyszłość Europy](#), Komunikat prasowy PE, 16.02.2017
 26. [Possible adjustments to the EU institutional set-up](#), European Parliamentary Research Service, February II 2017.
 27. [Improving the functioning of the EU. Making fuller use of the Lisbon Treaty's provisions](#), European Parliamentary Research Service, February II 2017
-